

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Lapkričio-November 3 d., 1975 m.

Kaina 15c

257

RUOŠTA MAROKO AGRESIJA SAUG. TARYBOJ

ISPANIJOJ OPOZICIJA REIKALAUJA PRAVESTI PLEBISCITĄ

Smerkia gen. Franko ir nesirengia pripažinti naujai paskelbto princo

MADRIDAS, Ispanija. — Žinių agentūros praneša, kad praėjus penktadienį vieninga Ispanijos politinių partijų opozicija pirmą kartą viešai pareiškė savo reikalavimus.

Paruoštas ir paskelbtas opozicijos partijų manifestas pasmerkę gen. Franko valdymo laikotarpį, kuriame buvo niekinamos pačios pagrindinės žmogaus teisės ir reikalaujama prarasti kraštą plebiscitu, o vėliau ir rinkimus.

Opozicijos manifestas, remiamas kelių aukštųjų kariškių, reikalauja leisti gyventojams pasisakyti ir pasirinkti tokia valdymo forma, kokios dauguma norės.

Socialistų partijos atstovas, profesorius Enrique Tierno Galvan, sukvietė ispanų ir užsienio spaudos atstovus pranešimui išsklaidyti, bet policija neleido jam daryti jokių opozicijos vardu pareiškimų.

Ispanų kariams įėjimo diktatūra

Ispanijos kariams įėjimo diktatūra, kuri izoliavo Ispaniją iš visos Vakarų Europos. Gen. Franko, skelbęs kovą prieš komunistus, veda prekybą su Sovietų Sąjunga ir leidžia sovietų agentams laisvai keliauti po Ispanijos miestus, tuo tarpu opozicijos vadus tebelauko kalėjimuose.

Vyresnieji kariai, kartu su gen. Franko kovoje prieš kraštą buvusią respubliką 36 metus, tebevaldo kraštą, bet jaunesnieji kariai mato, kad jų metodai yra kenksmingi krašto progresui. Jie reikalauja rasti būdą bendradarbiauti su Vakarų Europa, vesti prekybą ir mokyti iš europiečių demokratinės tvarkos.

Opozicija reikalauja laisvų rinkimų

Opozicijos partijos, pasmerkdamos Franko ir jo parinktą princa, reikalauja, kad krašte gyventojams būtų sugrąžintos pagrindinės žmogaus teisės ir praversti laisvi, ne valdžios parinktų kandidatų rinkimai.

Užsienio korespondentai kelioms progoms pravedę ispanų apklausinėjimą, kurio metu paaiškėjo, kad gen. Franko šalininkų skaičius sudarytų tik 20% gyventojų, o opozicijoje yra 60%. 20% gyventojų negali apsipiršti.

Opozicija nepripažįs Francisco Franko parinkto "seimo" nutarimo skelbti princa Carlos karalium. Jeigu didelė gyventojų dauguma pasiaks už monarchiją, tai opozicija ją respektuos.

Persekiojamos partijos eina viešumon

Šiandien jau visa Ispanija žino, kad gen. Franko ir princo Carlos opoziciją sudaro šio politinės grupės: Ispanijos socialistai, krikščionys demokratai, kariai, liberalai, centrinės grupės ir komunistai. Jos yra pasiryžusios kovoti prieš civilinę

IŠ VISO PASAULIO

AGANA, Guam. — Ankstyvais šeštadienio ryto valandomis per visą Guamo salą perėjo drebulys. Nors drebulys skaitomas lengvas, tačiau nutraukė vandens vamzdžius, išvartalojo elektros laidus ir susprogdino stiklo langus. Ar buvo žmonių aukų, pranešime nepasakyta. (Guam yra 206 kvadratinio mylių sala su 50,000 gyventojų, randasi Pacifiko vandenynėje ir rytus nuo Filipinų).

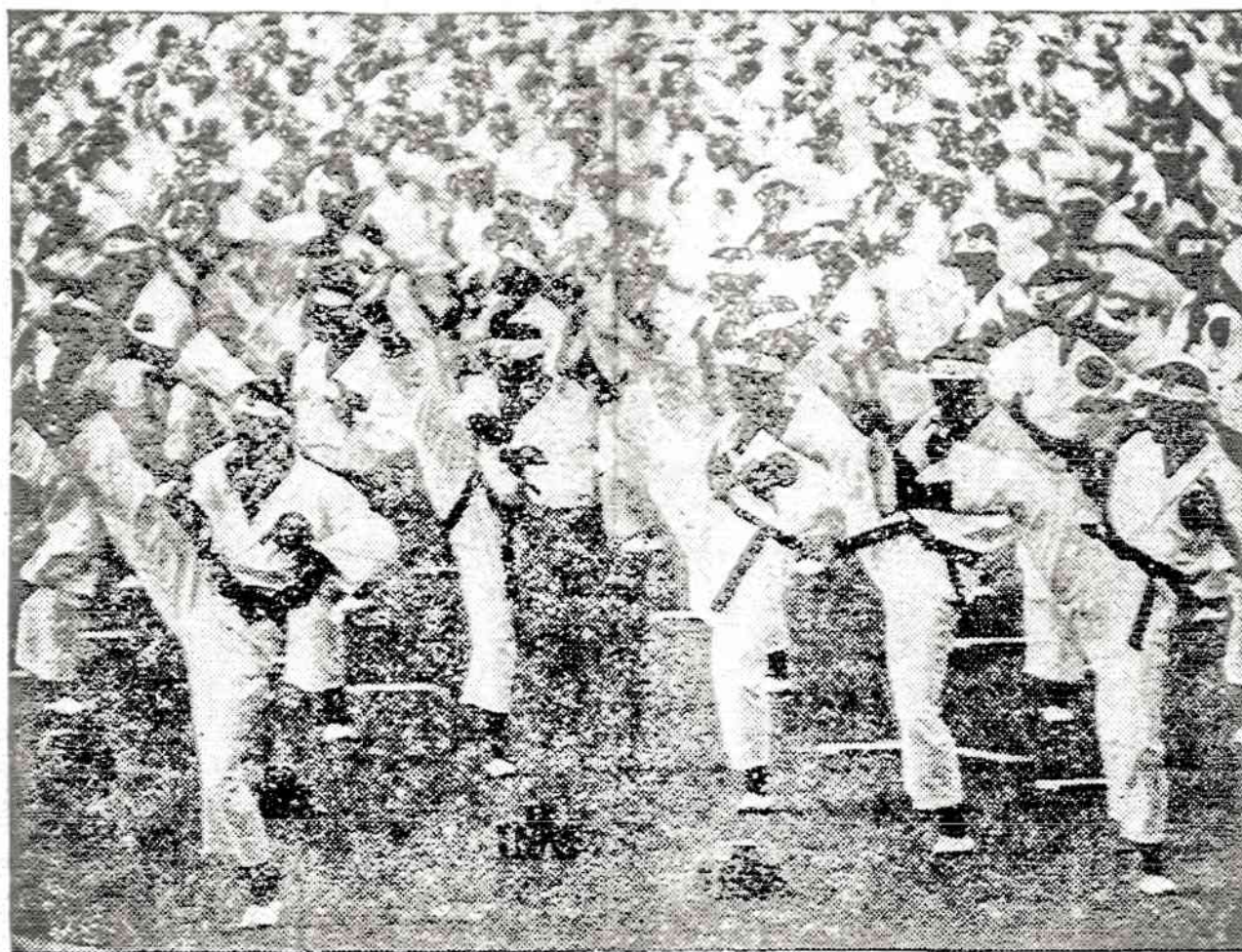
MASKVA. — Netikėtai nelauktai jaunų komunistų laikraštis "Komsomolskaja Pravda" paskelbė straipsnį, kuriame apgailestaujama, kad "komjaunuolių idealizmo poleikiai" taip žemai puolė, jog buvęs "idealizmas" pakeičiamas girtuoklyste, ypač "sąjunginėse respublikose, neseniai išlaisvintose iš kapitalizmo jungo". Iš tikrųjų, Latvijoje, Estijoje ir Lietuvoje, Besarabijoje ir "kolonijinėse respublikose" girtuokliavimas yra daug blogesnis negu yra "senosiose" ir rusiškose provincijose, galbūt dėl to, kad rusai, baltarusiai (gudai) ir ukrainiečiai au apsiėmė su beviltinga padėtimi", pastebi Džennik Polski Londone.

TANZANIJA, Afrika. — Čia rasti gerai išsilaukę dantys ir žandikaulis nukelia pirmą kartą žmogaus pradžią žemės planetoje į 3.75 milijonų metų senovę. Antropologė Mary Leakey pareiškė, kad tie suakmenėję kaukolai yra iki šiol seniausieji ir yra bendri visiems hominidų veisliniams, kuriems priklauso ir žmonės panašūs padarai — genus homo. Minėtieji fosilai rasti vulkano (ugniakalnio) pelenuose prie Laetoli, per 25 mylias nuo Olduvai Prarajos, kur jau rasta nemažai svarbių įrodymų, koks senas yra Homo sapiens.

WASHINGTONAS. — Federalinis energijos administratorius Frank Zarb kreipėsi į namų savininkus, kad dujų (gazo) taupymo sumetimais lauko puoselėje deginamas dujines lempas per žiemą išjungtų, o švenčių metų lempų šviesą sumažintų. Ateinančią žiemą numatant natūralinių dujų stoką, Zarb namų savininkams pataria, kad lauko puoselėje lempos yra reikalingos, ten dujines lempas pakeisti elektrinėmis.

gvardiją, kuri be jokios atodairės persekioja kiekvieną su Franko santvarka nesutinkantį žmogų.

Prancūzijoje gyvenantieji ispanai protestuoja prieš planus įvesti monarchiją.

Pietų Korėjos sporto mėgstas jaunimas apmokytas, kaip jis privalo gintis, jeigu netikėtai būtų užpuiltas. Korėjiečiai yra priversti prieš nepaprastai skubius smūgius. Skubumas yra pats svarbiausias dalykas, jeigu užpuolimą nori įveikti. Jeigu galima, tai reikia skubiai jam kirsti ar spirti, kai jis to smūgio nesitiki. Sporto mokytojai moko korėjiečių karius vykusiai gintis nuo užpuolimo.

JAV PATARĖ SIRIJAI NESIKISTI Į TARPUSAVES LIBANO KOVAS

Sirija permetė į Libaną kelis tūkstančius gerai ginkluotų palestiniečių

BEIRUTAS, Libanas. — Amerikos ambasadorius, įsitikinęs, kad Libano vyriausybė nepajėgs įvesti tvarkos Beirute, įsakė amerikiečiams ir ambasados tarnautojams galima greičiau išvykti iš Beiruto.

Manyta, kad dešiniosios Libano grupės pajėgos pasipriešinti palestiniečiams ir neleis jiems išgriauti turtingo Hamro distrikto, bet taip nėra. Dešinieji falangistai, pildydami susitarimą, pasitraukė iš pajūryje esančio Hamro distrikto, tuo tarpu palestiniečiai atsuntė daugiau jėgų ir užėmė falangistų apleistas pozicijas.

Bandys okupuoti visą Beirutą

Gerai informuoti šaltiniai tvirtina, kad iš Sirijos šiomis dienomis permeta į Libaną keli tūkstančiai gerai ginkluotų palestiniečių, kurie bandys okupuoti visą Beirutą, Libano sostinę. Izraelio štabo viršininkas labai atidžiai seka įvykius Libane. Jis pareiškė, kad Izraelio karo jėgos negalės stovėti ramiai, kai sirijiečiai stengsis užimti visą Libaną.

JAV rimtai įspėjo Sirijos prezidentą

WASHINGTON, D. C. — Valstybės Departamentas labai rimtai įspėjo Sirijos prezidentą dėl karo jėgų ir medžiagos siuntimo į Libaną. JAV tvirtina, kad Sirija bus atsakinga už karo veiksmų pasekmes, kurios gali sukelti dar vieną karą Artimuosiuose Rytuose.

Valstybės Departamento nota pasiūta per Maskvą, prašanti sovietų užsienio ministerį pasiųsti informuoti Sirijos prezidentą apie JAV nuomonę šiuo reikalu.

Sovietų Sąjunga teikia ginklus Sirijai, todėl Valstybės Departamento norėjo, kad ir rusai būtų informuoti apie JAV poziciją galimo naujo karo klausimu.

Buvo įsakyta žudyti visus žydus

TELAVIVAS, Izraelis. — Praėjus šeštadienį iš Sirijos įsiveržė

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Prezidentas Fordas išskrido į Jacksonville, Fla., kad galėtų susitikti su Egipto prezidentu Anwar Sadatu ir tėti Washingtono pradedus pasitarimus. Prezidentas Sadatas ir jo šeima labai sužavėti JAV. Ypatinčiai jam patiko vizitas Chicagoje, kur Egipto prezidentas ir jo žmona turėjo progos aplankyti kelias įstaigas.

◆ Irano vyriausybė įsakė mūšinėms dirbti po 24 valandas ir praversti Irano uostus. Keli šimtai laivų laukia mėnesius uostuose, kol mūšinėms patikrina atvežtas prekes ir leidžia jas iškrauti. Irano atvyko keli amerikiečiai, kurie pamokys, kaip reikia administruoti uostus. Iranai teks keisti mūšinės įstatymus ir taisykles mūšiams imti.

◆ Arabai pasiūlė New Yorko miestui 3 milijonus dolerių, bet reikalavo 8.8 metinius nuosimčių ir nuosimčių nuosimčių. Meras Beame apskaičiavo, kad už 20 metų arabams tektų išmokėti 14 milijonų dolerių ir nuo paskolos atsiskaitė.

◆ Pirmoji žydų darbininkų grupė mažu laiveliu praplaukė Suez kanalą ir pasiekė Eilatą uostą, kuriame jie rengiasi dirbti prie statybos darbų. Šiomis dienomis graikų laivas plauks Suez kanalą su cementu Eilato uostui. Egiptiečiai sutiko jį praleisti.

◆ Kiniečiai spalio 20 dieną nušovė keturis Indijos pasienio sargybinius, o už savaitės atidavė Indijai nušautųjų lavonus. Užpuolimas buvo padarytas, kai prieš šimtą metų suvartodavo 6 Indijos pasienio sargybinius vyko į pasienį. 40 kiniečių užpuolė Indijos pasienio sargybinius ir juos nužudė. Indijos vyriausybė įteikė Pekinui labai griežtą protesto notą. Kiniečiai įsiveržė į Indijos teritoriją ir nužudė pareigas einančius indus.

◆ Indira Gandhi suėmė dar 14 kongreso partijos narių, pasiryžusių pasipriešinti premjerės nenorui vykdyti veikiančius rinkiminis įstatymus.

ISPANIJOS PRINCAS ĮSAKĖ KARO JĖGOMS PASIRUOŠTI KOVAI

Pranešė marokiečiams, kad ispanų karo jėgos neeis veržtis į Sacharą

NEW YORK, N. Y. — Maroko karaliaus Hasano II-jo "taikos" įsiveržimas į Ispanų Sacharą praėjus šįštadienį buvo perkeltas į Jungtinių Tautų saugumo tarybą. Karaliaus paskelbtas "taikus" maršas į derlingus ispanų Sacharos plotus virto kariška intervencija. Paaiškėjo, kad "neginkluotiems" 350,000 marokiečių vadovaujama ginkluoti Maroko kariuomenės daliniai ir sunkvežimiai. Marokiečiai skelbė, kad patys marokiečiai pėsti turės savo jėgomis pasiekti Ajungą ir kitas derlingas Sacharos sritis. Ispanų diplomatai pristatė fotografijas, vaizduojančias Maroko karininkus, vadovaujančius "taikią" demonstracijai ir Maroko sunkvežimius, vežančius maistą ir ginklus "pėstininkams".

Pagautas paskutinis pabėgęs kalinys

Dennis D. Hunter, 26 m. amž., pabėgęs iš Marion kalėjimo ties Dawnstate su keturiais draugais spalio 10 d., tapo sugautas Kanadoje, vos spėjus aplėsti vieną knygyną, atimant 119 dol. Jis buvo ginkluotas ir turėjo su savimi 22 cal. revolverį. FBI praneša, kad sieks jo grąžinimo į U. S., bet, dėlai teisiinių formalumų, jo grąžinimas užtruks laikus.

Hunter su 4 kitais draugais sugebėjo pabėgti iš kalėjimo, panaudojus namų darbo elektroninį įtaisą, kuris padėjo jiems atirakinti komplikuoatų durų užraktą. Pabėgęs, jis sugebėjo suvesti įteikiantį policiją ir atsiųsti Kanadoje. Buvo atsiradęs Chicagoje, bet kokių būdu pasiekė Kanadą — FBI negali išsiaiškinti.

Cukrus kelia kraujo spaudimą

BALTIMORE — Marylando universiteto maisto ir mitybos prof. Richard A. Ahrens, kalboje Amerikos dantistų konferencijoje pasakė, og pakartotais bandymais su savanoriais vyrais ir moterimis, įrodyta, kad aukštas kraujo spaudimas ir cukraus varitimas turi tiesioginį sąryšį. Kokiu būdu cukraus padidina kraujo spaudimą, dar tikrai nenustatyta, bet au turima įrodymų, kad cukrus užlaiko skysčius organizme. Gyvuliams duodant su pašaru per daug cukraus, ie su šlapumu mažiau bešleidžia natrio (sodium), o natras (sodium), kaip au žinoma, skysčius užlaiko kūno viduje. Kitas kalbėtojas įrodė, kad vidutinis amerikietis per savaitę suvartoja daugiau kaip po du svarus cukraus, kai prieš šimtą metų suvartodavo tik po vieną svarą per mėnesį. Net cukrui žymiai pabrangus, amerikiečiai saldumynų nesumažina. Dantistai iš profesijos yra cukraus priešinai, kadangi cukrus gadina dantis.

◆ Prezidentas Fordas prisiekė, įkalbėjo savo įspūdžius apie Masono draugės L. Fromme pasikėsinimą prieš jo gyvybę ir pasiuntė Kalifornijos teisėjui, norėjusiam išgirsti paties prezidento liudijimą.

Saugumo tarybos nariai šeštadienio naktį išklauė Ispanijos vyriausybės skundą, iškvietė marokiečius pasiaiškinti ir nutarė susirinkti sekmadienį rytą naujai susidariusiai padėčiai svarstyti. Tuo tarpu saugumo taryba įgaliojo Jungtinių Tautų sekretorių Waldheimą imtis priemonių, kad marokiečiai savo maršą pristabdytų arba visai sustabdytų, kol klausimas nebūs išaiškintas saugumo taryboje ir tarp abiejų valstybių vyriausybių. Waldheimas jau turi daug informacijų, turėjo progos išsikalbėti su abiejų pusių atsakingais diplomatais.

Iš Ispanijos ateinančios žinios sako, kad naujas Ispanijos valdovas, princas Carlos, laikinai perėmęs krašto valdymą, pirmiausia įsakė Ispanijos karo jėgoms atremti marokiečius, besirengiančius įsiveržti į Ispanų Sacharos plotus. Ispanai jau buvo padarę kelis paruošiamuosius žingsnius, nungklinau nepatikimus marokiečių dalinius patyčioje Sacharoje, sustiprino ispanų legioną ir permetė į Sacharą kelias ispanų aviacijos eskadriles. Marokiečiai žino, kad ispanų aviacija, įsigyta iš amerikiečių, yra daug greitesnė ir galingesnė, negu marokiečių turimieji keli lėktuvai.

Ispanų diplomatai saugumo taryboje pranešė, kad ispanai yra pasiruošę naudoti karo jėgas Sacharai ginti. Be to, Ispanija yra investavusi stambias sumas pinigų į vietos kasyklas ir pagerino didžiulius žemės plotus, tušti smėlynai paversti derlingos žemės plotais. Ispanai neatiduos Sacharos marokiečiams vien tik dėl to, kad Maroko karaliaus, pralaimėjęs bylą Hagos teisme, dabar nori užgrobti derlingos Sacharos plotus. Ispanai yra pasiryžę praversti plebiscitą ir pirmą atsiakausi vietos gyventojų, ar jie norės būti Maroko karaliaus globoje.

EVANSTON, — Ill. — Northwestern universiteto Technologijos Instituto patalpose lapkričio 8 dieną įvyks konferencija aptarti saulės energijos panaudojimo klausimą — namų šildymui ir šaldymui, elektros gaminimui ir grūdų elevatoriuose džiovinimui.

Debesuota, galimas lietus. Saulė teka 6:23, leidžiasi 4:43.

UŽTARNAUTAS PAGERBIMAS

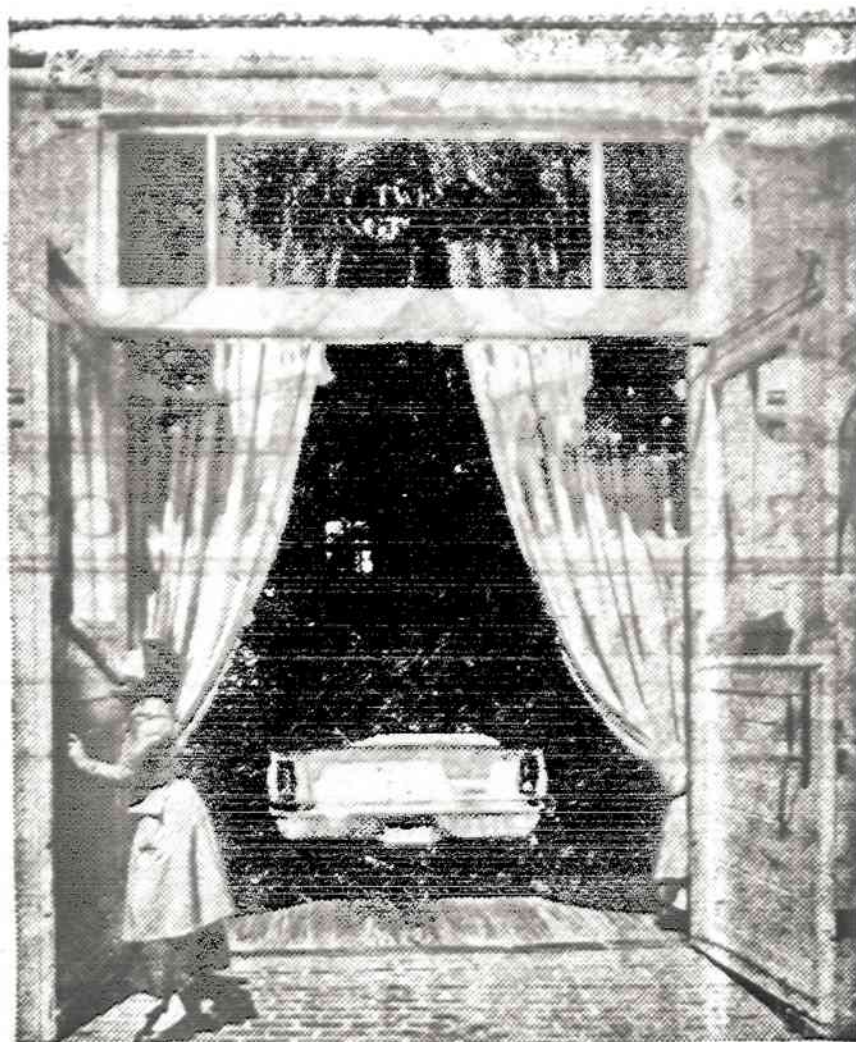
Spalio mėn. 15 d., "Beverly Country Club", buvo pagerbtas kun. dr. Ignas Urbonas, šv. Kazimiero Lietuvių parapijos Gary, Ind., klebonas, jo 40 metų kunigystės sukakties proga. Pagerbti susirinko virš 100 jo artimųjų čikagiškių prietelių. Jų tarpe vyskupai V. Brizgys, A. Dešnys ir keliolika kunigų.

Kun. dr. Ignas yra saulėtos, gražios Dainavos šalies sūnus. Jo gyvenimas buvo pašvęstas kurti kuo aukščiausiai mokslo viršūnes. 1930 m. baigia Alytaus gimnaziją, o 1935 m. Kauno Metropolitijos kunigų seminariją ir Vytauto Didžiojo universitete teologijos fakultetą. Karo metu nuvykęs užsienin 1949 m. Bonos universitete įsigijo filosofijos daktaro laipsnį.

Iaisvoje Lietuvoje baigęs kun. seminariją, vikaru paskirtas Zelvon, o jau 1937 m. Varėnos klebonu. Vėliau skiriamas Kaišiadorių vyskupijos archyvo vedėju ir kat. akcijos direktorium. Kaip pionavo Aukštadvarėje, progimnazijoje ir ten esančioje ūkio mokykloje, o Vokietijoje buvo lietuvių studentų kapelionu. Amerikon atvyko 1949 m. ir dirbo lietuvių parapijoje East St. Louis, Ill. Gi, nuo 1954 m.

Gary, Ind., šv. Kazimiero parapijoje vikaru ir vėliau klebonu. Vakarienes metų buvo jam pareikšta daug sveikinimų ir linkėjimų. Sveikintojų tarpe buvo ir abu vyskupai. Ypač, gražiai pasveikino Europos lietuvių vyskupas Antanas Deksnys, Baflo vardu p. Marija Rudienė, Altos dr. Vl. Šimaitis, Kunigų Vienybės vardu kun. P. Činikas, kun. klebonas Antanas Zakarauskas, R. K. Federacijos vardu dr. J. Meškauskas, buv. Bonos universiteto studentų vardu dr. Šestokas, dzūkų ir giminių vardu p. Stankus. Taip pat buvo paskaityti gauti sveikinimai raštu.

Jam skirtose pagrindinėse kalboje buvo iškelta mintis: kunigas dabarties laikuose. Kalbėtojas pareiškė, kad kunigas nėra vien tik kulto tarnas, bet jis yra vilties nešėjas ir meilės skleidėjas. Bet kiekvienam pasiryžėliui ir didžiausiam idealistui reikia žmonių pagalbos rankų, kurios jam padėtų vykdyti didį asmenybių ugdymo darbą. Šiandien per mažą asmenybę, per daug įvairių specialistų, todėl tiek mažai tikro gyvenimo. Šių dienų žmogus, pasiekęs auk-

Elegantiškas San Francisco garažas, kuris turi ne tik tiktai klotas grindis, bet ir užuolaidas. Dabar San Francisco namų statytojai viską svarina ir gerina. Jie duoda daug gražesnių statinių atmatoms, padaro viešą darželį įrankiams sudėti ir kitus pagerinimus įveda.

ščiausiui viršūnių civilizacijoje, pasigenda širdies ugninės meilės, kuri tirpdytų savimylės ledus ir gesintų neapykantos liepsnas žmogaus žmogui.

Kun. dr. Igno veidas visada šviečia giedriu šypsniu, jo kalba persunkta giliu sąmoju ir širdį kutenančiu humoru. Jis didis lietuvis patriotas, visada gyvenęs ne tik savo parapijos, bet visais lietuvių tautiniais, religiniais ir politiniais rūpesčiais. Jis siejoja mūsų laikų žmonių problemomis.

Jam ypač rūpi šių dienų lietuviškais jaunimas, kurio jau didelė dalis stovi akivaizdoje dvasinio ir tautinio lūžio, kurio tikrai nemaža dalis grimsta švėtimon jūron. Jis jam paskyręs didelę savo kunigiškos veiklos metų, nesigailėdamas jį paremti net iš savo kuklių piniginių pajamų.

Kun. dr. yra didelis lietuviškos spaudos ir knygos rėmėjas. Jam nėra svetimas ir plunksnos darbas. Jo straipsnių kasdieni-

nėm problemom taip pat ir mokslinėm temom galima užtikti lietuvių spaudoje. Jo plati ir visuomeninė veikla reiškiasi ne tik parapijoje, bet politinėje Altkos institucijoje, kurioje jis jau su viršum 20 metų uoliai darbuojasi, o taip pat ir istorikų, bei Mokslo Akademijoje. Gaila, kad kun. daktaras nepakreipė savo plunksnos į lietuviškos literatūros barus. Tikrai, jis būtų sukūręs daug gražių literatūrinių "deimaniukų".

Bet lietuviškoji visuomenė ypač, turėtų būti dėkinga, kad jis, kaip niekas kitas Amerikoje, nėra taip pasišventęs liuanistinei mokyklai, kaip kun. Ignas. Kadangi jo parapijiečiai yra plačiai išsiskleidę po Gario miesto priemiestius, jis kiekvieną šeštadienį savo automašina rytais išvažiuoja surinkti į liuanistinę mokyklą lietuviukus. O po pamokų vėl visus išvežioja.

Kun. dr. Ignas kaip ir kiekvienas lietuvis patriotas, nešioja savo širdyje, nenumaldomą ilgęj Tėvynės, ilgęj aplankyti savo seną 90 metų tėvelį, kuris Džukijos Nemunaitėje, Lietuvos laisvės laikais, buvo neeilinis visuomenės veikėjas. Deja, šiandien nuo jo jį skiria ne tik platus Atlanto vandenynas, bet ir geležinė siena.

Jis nešioja savo širdyje ilgęsį ir viltį sugrįžti į laisvąją Tėvynę ir ten padėti atstatyti ir ugdyti pilnutinį mūsų krašto gyvenimą, tiek tautinį, tiek religinį. Tokių kaip kun. dr. Ignas Urbonas pasišventusių Dievui ir savo tautai visais laikais reikėjo, bet tokių ypač, reikalinga šiandien.

Todėl kun. dr. Ignas tikrai tokio pagerbimo buvo vertas, kurio gyvenimas, kaip kunigo ir jo lietuvių veikla turėtų žavėti kiekvieną mūsų tautietį patriotą, nes jis per 40 metų savo kunigystės yra tikrai įspaudęs gilius pėdsakus.

Vakariene buvo baigta solemnizanto padėkos žodžių rengėjams, jį sveikinusiems ir visiems susirinkusiems jo prieteliams. Jo žodis buvo turiningas ir švelniu humoru nudažytas, tad jo žodžiai giliai smigo dalyvių širdysna. Todėl tikrai ir nuosirdžiai skambėjo žodžiai giedant jam Ilgiausių Metų...

Vakarienei vadovavo mūsų iškilius visuomenininkas, pasaulinio medicinos žurnalo redaktorius p. dr. Z. Danilevičius. Jis kaip ir visuomet, tokiems pagerbimams vadovaujant sugeba pobūvius pravesti aukštame ir rimtame lygyje. Kiekvieno kalbėtojo ar sveikintojo mintis jis palydi ne tik kalbėjusiam padėką, bet dar prijungia ir savo svary žodį.

Reportieris
JEI "NAUJENAS" TU
SKAITYSI, TAI IR KITAM
PASAKYSI, KAD JOS RASO
TIKRA TIESA — SKLEIDŽIA
SVIESA.

LITUANISTINIO ŠVIETIMO VAINIKAS

Dažnai turime lietuviškų diūtė, Agnė Katliškytė, Vilija Kerelytė, Ramutė Macijauskaitė, Vita Masonytė, Dainė Narutytė, Ona Požarniukaitė, Gradišda Reinytė ir Loreta Stancūtė.

Buvo prisiminti ir pagerbti Instituto mecenatai. Toliau buvo paminėti vyskupas M. Valančius ir M. K. Čiurlionis. Rima Janulevičiūtė skaitė referatą — Vyskupas M. Valančius, o Vincas Olšauskas paskaitė ištrauką iš "Palangos Juzė".

Minint Čiurlionį, Vita Masonytė paskaitė savo diplominio darbo — "Simbolika ir lietuvių liaudies įtaka Mikalojaus Konstantino Čiurlionio tapyboje" ištrauką. Grašilda Reinytė paskambino Čiurlionio harmonizuotas liaudies dainas: "Sėriau žirgelį" ir "Beaušanti aušrelė". Be to dar tris jo kūrinis fonas buvo paruoštas Emilijos Pakštaitės. Minėjimo metu skaidrėmis buvo parodytas vysk. Valančius, jo gyventos vietos, knygos ir kai kurie dokumentai. Čiurlionio buvo parodyta keletas jo kūrybos darbų. Programą pravedė: V. Masonytė ir D. Narutytė.

Po programos buvo vaišės ir jų metu — sveikinimai. Nuoširdžiais žodžiais sveikino L.

generalinė konsulė Daužvardienė, kun. A. Kezys, neakivaizdinio skyriaus vedėjas I. Serapinas ir kiti. Vaišės paruošė ir maloniai svečiams patarnavo absolventų maitinės.

Stebint šią neilgą programą ir būrelį gražaus savo jaunimo, pasirodusio globoti savo tautos gėlyno daigėlius, apgaubia maloni nuotaika. Kaip moksle, taip ir tolimesniame darbe jiems linkime sėkmės ir ištvermės.

P. Venclova

"Mirtis su savigarpa"

NASHVILLE, Tenn. — Čia įsisteigė ne pelno tikslu korporacija, kurios tikslas "laiduoti žmogui teisę mirti su savigarpa". Organizacijos pirmininkė Mrs. Paschal Davis pasakė, kad yra spausdinami ir nemokamai dalinami "Gyvi Testamentai" ("Living Will"), kuriuose pamokoma, kaip nepagydomas asmuo kreiptis į šeimą, advokatą, daktarą ir ligoninę, su prašymu, kad atveju, kada nebėra vilties tikėtis pagyti iš fizinio ar protinio negalavimo, būtų tokiu laiku leista mirti ir nelaikyti gyvo dirbtinomis priemonėmis arba heroiskomis pastangomis.

Pirmininkė pasakė, kad ta organizacija ne propaguoja numirimo iš pasigalėjimo, bet kad būtų žmogui leista gailestingai mirčiai pasiduoti.

DEDES ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnėj Amerikos lietuvių Juozas Adomaitis - Dedė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Jis gali paskaityti gražiai surašytą Dedės Šerno gyvenimą, kuris bus idomu prisiminti senius laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasikaitymams nu-pirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dedės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijūgins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTA-vo RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių sviesuolių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas RŪKAS, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Kviečiame į Felikso Vaitkaus skridimo 40 metų sukakties

BANKETA

Sekmadienį, š. m. lapkričio 16 d.

POLONIA GROVE SALĖJE

4604 ARCHER AVE.

(Prie 46-tos gatvės), Brighton Parke

Prisiminsime transatlantinio lakūno FELIKSO VAITKAUS prieš 40 metų skridimą per Atlantą ir kelionę į Lietuvą.

VAKARIENĖ,

MENINĖ DALIS

IR ŠOKIAI

Orkestrui vadovauja — G. JONIKAS.

Pradžia: 4 val. popiet.

Vakariene su šampanu asmeniui 10 dol.

MINĖJIMĄ RUOŠIA NAUJENOS

Vietas prašome rezervuoti iš anksto raštu

1739 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

arba telefonu HA 1-6100.

Bus didelė Felikso Vaitkaus skridimo dokumentų paroda. Pranešimas, kaip tas skridimas buvo suorganizuotas.

VISI LIETUVIAI MALONIAI ESATE LAUKIAM BANKETE

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast.

Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal.

A good chunk of that money seems to disappear by itself.

So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need.

Unless there was a nest egg building up all that time.

A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too.

That's good to know.

Now U.S. Bonds pay 6 1/2% interest when held to maturity of 30 years. 10 months (4 1/2% the first year). Bonds are redeemable if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

VISUOMENĖ ATSIŠVEIKINA...

Š. m. spalio 24 d. Petkauskas Marquette koplyčioje, Chicagoje, įvyko visuomenės atsisveikinimas su a. a. agr. Jonu Bertašium. Nors ir labai lietingam orui esant, atsisveikinimo dalyvavo pilnutėlė dviguba salė visuomenės. Atsisveikinimą pravedė prof. Mečys Mackevičius.

"Sejos" red. ir adm. vardu kalbėjo L. Šmulskytis, pateikdamas svarbesnius velionies biografinius duomenis. Lietuvių Agronomų S-gos vardu atsisveikino agr. A. Šantaras, kuris, baigdamas, velioniui įsėdę karsite neseniai iš Paverptosios Lietuvos laukų atvežtą dobilo žiedą su Lietuvos vėliavėle.

Kiti kalbėtojai buvo: A. Kučys — Varpininkų Filisterių Draugijos ir "Varpo" red. ir adm. vardu, Petras Andreika — buv. Lietukio tarnautojų vardu, Izabelė Lazauskaitė Stončienė — L. B. Gage Parko apyl. valdybos vardu, inž. Adomaitis — Čiurlionio Galerijos, Inc.

tarybos vardu, Barzdukas — Lietuvių Fondo vardu, J. Jasaitis — Kultūros Fondo vardu ir prof. M. Mackevičius — LVLS-Chicagos kuopos vardu. Be to, buvo prisijustas Balfo 108 sk. atsisveikinimas raštu.

Kalbėtojai gana išsamiai apibūdino velionį ir jo nueitą gyvenimo kelią. Atsisveikinimas baigtas "Lietuva, brangi" garais.

Š. m. spalio 25 d., po lietingo oro, nuostabiai gražiam orui pasitaikius, to gedulingų pamaldų Švč. M. Marijos Gimimo baznyčioje (giedant sol. Vazneliui) ir pritaikyto kan. Zakauskos pamokslu nulydėtas ilga virtinė automobilių į Lietuvių Tautines kapines. Grabnešiais buvo LVLS prezidiumo nariai: T. Briškaitis, A. Luneckas, G. J. Lazauskas ir Liet. Agronomų S-gos valdybos nariai: A. Šantaras, A. Šošė, A. Gaška.

Prie kapo paskutinį atsisveikinimo žodį tarė velionies mokslo draugas agr. Talat-Kelpša. Laidotuvės baigtos Lietuvos himnu.

ONA IR JONAS BERTAŠIAI 1968 METAIS

Čia dar pateikiame Lietuvos Valstiečių Liaudininkų S-gos Prezidiumo, Tarybos ir LVLS Chicagos kuopos vardu tartą prof. M. Mackevičiaus atsisveikinimo žodį su vienminčiu, didžiu patriotu ir demokratu agr. Jonu Bertašium:

"Palydime Amžinybėn žemaitijos iškilųjį sūnų — Joną Bertašų. Velioniui teko gyventi, dirbti, kovoti ir kurti su mažom išimtim, laudies žmonių — ūkininkų tarpe, kartu su jais vargti ir džiaugtis. Jo ryšiai ir santykiai su jais buvo visuomet glaudūs ir nuoširdūs. Su ūkininkija buvo kūnu ir siela sutapę. Jos rūpesčius ir troškimus jis gerai suprato, pažino ir žinojo, kokių kelių ir kokiomis priemonėmis galima jų gyvenimą padaryti turtingesnį, šviesesnį ir tuo pačiu laimesnį. Jų tarpe jis buvo ne tik mokytojas, švietėjas, vadovas, bet ir patikimas, mėgiamas draugas. Jis mylėjo Lietuvos kaimo žmones. Manau, kad toji prigimta trauka jį skatino pasirinkti agronomijos mokslą ir profesiją.

Gimęs sunkiai palaužiamu entuziastu, visuomet kupinas dinamizmo, neišsėmiamos energijos, idealistas ir geriausia prasme nenutuoramas, apsiginklavęs naujais sumanymais ir veiklos planais — Lietuvos kaimo jaunimą ir ūkininkus sugebėjo į save patraukti ir savo visuomeniško teigiamo charakterio sąvybėmis juos nuteikti organizuoti, kūrybingai veiklai. Jis per Lietuvos Jaunimo Sąjungą, kurios šūkis buvo "Švieskis ir šviesk" atliko reikšmingą kaimo jaunimo ir suaugusių švietimo misiją. Jo pastangomis skyriuose buvo suorganizuotos bibliotekėlės, orkestrai ir kt. Organizavo paskaitas, pats skaitė ir kitus ragino, rašė jų spaudoje, ir kartu su jais džiaugėsi atsiekimais. Velionis buvo pasilikęs vienas iš seniausių Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos narių — veikėjų. Sąjungos organizaciniame gyvenime buvo aktyvus nuo 1918 metų, dar būdamas jaunas, Vilniuje. Per visą savo gyvenimą nuo pasirinkto ideologinio politinio kelio nenukrypo. Labai daug prisidėjo

prie sąjungos programos, siekimo populiarinimo ir įgyvendinimo, ypač kooperacijos išplėtimu liaudyje.

Vienminčių buvo vertinamas ir mėgiamas. Todėl nuolat buvo išrenkamas į Sąjungos Centro Komitetą, Tarybą, kur šalia ūkininkų atstovų buvo įžymūs ekonomistai — mokslininkai, kaip prof. Albinas Rimka, prof. agr. dr. Jurgis Krikščiūnas ir kt. Velionis posėdžiuose ar susirinkimuose niekad nebuvo pasyviu stebėtoju. Visuomet pilnas sumanymų, projektų ir nevenė savo vadus pakritikuoti. Jis buvo veiksmo žmogus. Teorijomis nepasitenkindavo.

Tokie žmonės nebijo pavojų, rizikos. Toks buvo velionis. Vokiečių okupacijos metų, būdamas Vilniaus Lietukio skyriaus direktorium, apeidamas okupantų potvarkius, efektingai medžiagiskai šelpė Vilniaus universiteto profesūrą ir studentiją. Už tai tik per plauką išvengė arešto. Rėmė ir rašė į pogrindžio spaudą, pav. į "Nepriklausomą Lietuvą" ir kt.

Lietuvos išlaisvinimo darbai, Lietuvių Bendruomenės švietimo ir kultūros pastangos — visad buvo jo rūpestingame dėmesyje. Štai jo paskutinis laiškučiai, parašytas "Pasaulio Lietuvniui", š. m. rugsėjo mėnesį. Jis redakcijai rašė: "Norėčiau, kad Pasaulio Lietuvos skiepytų ir laikytųsi vienybės principo. Juo būsimie vieningesni, juo mūsų svoris ir pareikštos mintys įvairiais klausimais bus įtakingesnės ir mūsų tautinei mažumai bus naudingesnės ir gali greičiau priartinti Lietuvai laisvę, ir visa tauta bus mums dėkinga. Tat vienybėje mūsų šviesesnė ateitis. Su pagarba J. Bertašius, Chicago".

Taip velionis galvojo ir svaigėjo lygiai prieš mėnesį... priartinti Lietuvai laisvę. Esame jam dėkingi už atliktus darbus ir paliktą būsimoms kartoms gražų pavyzdį, kaip reikia savo tautą mylėti ir gyventi jos šviesesnei atečiai.

Liaudininkų Sąjungos Prezidiumo, Tarybos, Chicagos kuopos vienminčių ir asmeniškai savo ir šeimos vardu išreiškiu nuoširdžią ir gilią užuojautą velionies tauriai gyvenimo draugei — žmonai, jo geriems vaikams ir giminėms".

Domas Adomaitis tarė žodį apie agronomą J. Bertašų: "Žmogiška yra klysti, bet ieškoti teisybės yra paties Dievo žmogui įdiegta ir palaiminta dorybė. Velionis, kaip ir mus visi, savo gyvenime turbūt neišvengė klaidų, tačiau jis ieškojo teisybės ir jos neišdavė iki pat savo mirties. Jam ne buvo vištieks, kaip tvarkosi tauta ir žmonija. Siekdamas sau ir artimiesiems gerbūvio, jis taip pat siejo, kad ir tautos gyvenimas gerėtų, tobulėtų. Gausiai dalyvaudamas spaudoje ir organizacijose, velionis stengėsi kovoti su blogiu, užtarti skriaudžiamą ir ieškoti pagalbos pavergtai tautai. Be eilės kitų darbų jį matome tautos kančių — ge-

TAUTOS FONDO VEIKLA

Kova už businą Lietuvos Laisvę vis tęsiasi ir sunku pramatyti jos finalą. Kai ginklo rankose dar neturime, tai tenka pasinaudoti kitomis priemonėmis: radijo, spauda, ir pan. Bet visur ir visuomet yra reikalingas pinigai. Viena iš tokių institucijų, kaupanti pinigų lietuvių reikalamis Kanadoje ir yra Tautos Fondo skyriai.

Gi vietovėse, kur T. F. skyriaus nėra, tai toji pareiga ten-

ka LB v-bai. Ne visur pasiseka ir T. F. skyriams sukaupti kiek didesnes sumas, nes tai priklauso nuo žmonių tautinio — patriotinio jausmo, nuo dosnumo, o svarbiausia, tai nuo rinkėjų iniciatyvos ir pasirinkto metodo pinigams rinkti.

Tur būt, vienas iš veikliausių T. F. skyrių Kanadoje, tai ir bus Hamiltono skyrius. Jau eilę metų kai šiam skyriui, labai puikiai vadovauja A. Patamsis. Pats vienas ir jis ne ką nuveiktų, bet ir kiti šio skyriaus nariai yra labai aktyvūs, tai P. S. Kanopos, B. E. Daugilai, M. Juodis, R. Rožanskas ir kiti.

Šio T. F. skyriaus pinigams rinkti būdas yra gan originalus: visas miestas ir apylinkės yra suskirstyta rajonais, sudaryti lietuvių sąrašai, kurie paskirstomi T. F. nariams — rinkėjams ir tie jau eina nuo vieno namo prie kito ir paprašo T. F. aukos. Vieni iš aktyviausių rinkėjų yra M. Juodis ir S. Kanopienė. Ne visi ir Hamiltono lietuviai yra labai dosnūs šiam reikalui, bet kai rinkėjai neapleidžia nei vieno, o neradę kurio namuose, apsilanko ant jų trečią kartą, tai kad ir ne po daug gauna, bet per daugumą, jau susidaro paken-

dama sumelė. Jau eilę metų, kai Hamiltono T. F. skyrius surenka po kelis tūkstančius dolerių ir proporcingai lietuvių skaičiui, daug daugiau už gausnes lietuviškas kolonijas. Šis T. F. skyrius nesitenkina vien tik rinkėjais, dar rengė kultūrinius subuvimus, su gražia meline dalimi įv. loterijomis ir tuomi vis papildo T. F. kasą.

AUTO MAŠINŲ RINKA GERA

General Motors' keliaujančios auto parodos vedėjai Chicagoje pareiškė, kad nežiūrint paskutinių dviejų metų kainų pakilimo, auto mašinų prekyba eina gerai. Tos pat bendrovės viceprezidentas dar pridūrė, kad vartojamų prekių kainos yra pakilusios 33 punktais, tuo tarpu automašinų per tą patį laiką vos 15. Pavyzdžiui, 1976 m. Ševroletto Impala modelis turi vertę 3,8 mėnesių šeimos vidutinių pajamų, o tos pačios mašinos 1970 m. modelis — 4,3 mėnesių.

Parodoje galima buvo matyti septyni GM auto modeliai, pradedant Chevrolet ir baigiant 15,000 dol. kaštuojančių kadiliaku Seville, tikros odos sėdynėmis.

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugelį kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Tauspamąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokeskis \$2.00 metus.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijū. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia laždyti išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas žirginiais, kaip komfėmis ir pamatu įveda į gamtos vaizdą ir garų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svaigėja juokaujama ir verks poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis, VALŽONINĖ, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Klėsinio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkus Jūzė, EILĖRAŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDĖJIAU VIEŠNIA VĖTROJE. Eilų rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLADI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kalrys, AUKSINĖ SĖJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ SVENTĖ. Eilutės pasakojimai apie šviesintus lietuviškus senovės laikais: su autoriaus iliustracijomis \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvyras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvyras, AUKOS TAURĖ. 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilutės kūrinių rinkinys, 100 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti i Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntumui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

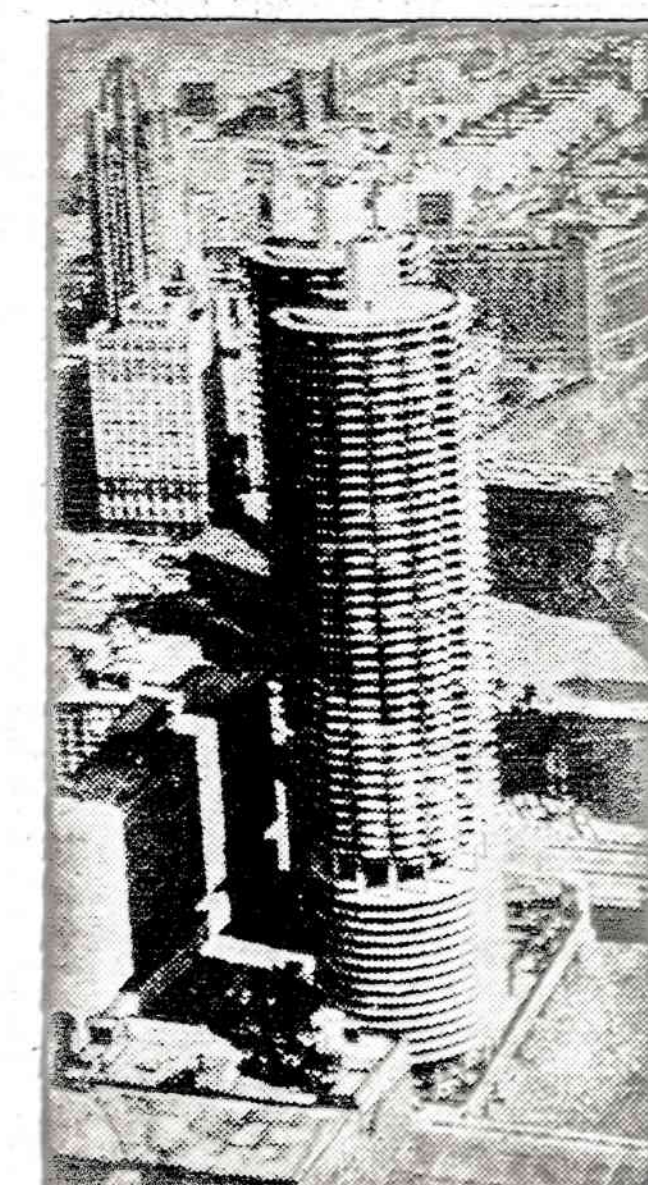
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo maldų.

Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$30.00	
pusei metų \$16.00	
trims mėnesiams \$8.50	
viename mėnesiui \$3.00	
Kitoje JAV vietoje:	
metams \$28.00	
pusei metų \$14.00	
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.	

LAISVĖS PROBLEMĄ SPRENDŽIANT

(Tęsinys)

HELSINKIO POVEIKYJE

Svarstant Helsinkio konferencijos nutarimus lietuviškos kategorijos, kaip žinome mūsų egzistencijai, frontininkai ir spaudos daug-

ma priėjo prie sekančių išvadų: "Mes dar kartą parduoti... Detantės politika mums nepriimtina... Tikėtis prez Fordo viltimis neverta, nes tikėjimas ir yra vadinama viena iš detantės apgaulių... Turime sukietinti kovą ir suglaudinti

pareiškimas juk pasipinigavimui iš "vadavimo" peilis po kaklu! Kas betikės, kai ir Vašingtonas nebe-paiso to jų "davimo", o prez. Fordas, nuvykęs į Helsinkį, net pasirašė po deklaracija, pripažįstančia nusistovėjusias pokario sienas, kas faktinai yra ir Lietuvos prijungimo prie TSRS pripažinimas. Blogi ir labai blogi reikalai Naujienų redaktoriui. Vienintelė viltis tėra — ALTo suvažiavimas, jeigu nesužlugus taip, kaip anąkart sužlugo VLIKo konferencija". (Vilnis, 1975 m. sp. 29 d., 2 psl.).

Nusivilti gali vienos organizacijos pareigūnas, kreivais keliais gali nueiti naujai Amerikon perimesti politikai, konferenciją gali sužlugdyti strateginė organizacijos vieton išbrovęs frontovikas, bet tos nelaimės negali sužlugdyti visų Amerikos lietuvių, Jokubka privalo žinoti, kad Amerikos lietuvių Tarybą sudaro pačios didžiausios Amerikos lietuvių organizacijos. ALTa sudaro Amerikos lietuvių politinės grupės ir didieji susivienijimai. ALTa remia visa eilė profesinių klubų, draugijų ir kitokių susibūrimų. Jeigu vienas pareigūnas padaro klaidą, tai kiti tos organizacijos nariai jį pakoreguoja. Jeigu jis nesiduoja koreguojamas, tai privalo pasitraukti į šalį, organizacijos vardu jis negali kalbėti.

Amerikos lietuvių Tarybos sužlugdyti niekas negalės, nes Amerikos lietuvių organizacijos ir didelė Amerikos lietuvių dauguma nenori, kad ALTa sustabdytų savo darbą. Amerikos lietuvių Taryba jau yra atlikusi įvairių naudingų darbų, josios pareigūnai ir šiandien dirba Lietuvos laisvės naudingą darbą. ALTo pareigūnai labai atidžiai sekė saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos paruošiamuosius debatus, jie žinojo, kad Helsinkio konferencijoje Rytų Europos valstybių, įskaitant ir tris Baltijos valstybes, sienos nebus svarstomos. Sienų klausimas visu aštrumu iškils tik tai konferencijoje, bet iki šio meto dar nenumatytas tai konferencijai šaukti laikas.

Amerikos lietuvių Taryba, daugiausia josios pirmininkas, pasidarbavo, kad prezidentas Fordas, prieš išvykdamas į Helsinkio konferenciją, padarytų viešą pareiškimą, kuriame pasisąžadėtų aneksijos nepripažinti. Šio pareiškimo svarba yra žinoma kiekvienam lietuviui, turinčiam nuovoką apie teisingą pavergto krašto padėtį ir šių dienų kovą už Lietuvos ir lietuvių teises. VLIKo konferenciją nuo sužlugimo galėjo išgelbėti VLIKo pirmininkas, neleidęs ardytojui sauvaičiuoti. ALTo konferencijoje joks ardytojas neturės teisės tokiai sauvalei.

Kad prezidentas Fordas, pasirašydamas Helsinkio aktus, pripažino pokario sienas ir "Lietuvos prijungimą", tvirtina tikrai Jokubka. Po Helsinkio konferencijos tokį dalyką tvirtino ir Kvilyks, bet vienuolis Garšva jau pradeda abejoti. Jis jau paleido porą rašinėlių, kurie paneigia Kvilkio skelbtą brežnevinę propagandą. O Jokubkai teks nusiminti, kai jis patirs apie sėkmingą Amerikos lietuvių Tarybos konferenciją.

veiklą ir gėlas... Toliau vienas galimomis priemonėmis kovoti ne vienas prieš kitą, bet prieš okupantą... To mus moko visi įvykiai ir Helsinkio konferencija" (Draugas, 1975. IX. 19.). Tokie pasisakymai mirga visoje katalikiškoje spaudoje.

PLB valdyba pasiskubino pareikšti savo nusistatymą ir duoti direktyvas visiems padaliniais. Ten skaitome: "pasirašytas aktas yra gėdos aktas, ir jo pasirašymo diena mūsų tautai yra dar viena gedulo diena"... Todėl visas Europos LB kraštų valdybas prašome artimiausiu laiku savo gyvenamųjų kraštų vyriausybėms, įteikti atitinkamus raštus — notas, pareiškiant nepritariamą Helsinkio pasirašytai deklaracijai... Ne Europos žemyno kraštų bendruomenių valdybas panašius raštus prašome pasiųsti JAV prezidentui, daruišiam nuolaidas Brežnevui, ir tuo paveikslas kitus Helsinkio akto signatarus" (Draugas, 1975. IX. 16.).

Kaip matome PLB valdybos užsimota globaliniu mastu griauti visą detantės politiką. Tenka įspėti bent tas LB kraštų valdybas, kad neprašytų sveiko proto, nes kiekviena akcija išaukia atitinkamą reakciją. Sutikim Vak. Vokietijos LB valdyba pradės "mokyti" kanc. H. Schmidą dėl jo "žioplumo" vedant Ostpolitiką ir pasirašymą po Helsinkio konferencijos Aktu, tai atsi-revanšuodama Bonos vyriausybę taip pat gali "pamokyti" bendruomenę, nutraukdamas subsidijas 16 Vasario gimnazijai ir visai kultūrinei veiklai.

JAV vyriausybė gali dar geriau "pamokyti" panašius "mokytojus". Dėl jų likimo neprivalėtume jaudintis, jei tai neatsilieptų į visą laisvini-mo veiklą. Bet jei toks frontininkų politinis avantiūrizmas privestų prie išeivijos politinės veiklos sugriuvimo, tai tuo atveju tylėjimas būtų lygus nusikaltimui.

Šios gresmės fone ALto užim-ta pozicija yra šviesi viltis ateičiai, nes kaip pareiškė dr. K. Bobelio Helsinkio konferencijos interpretacijoje, "nustatymas tolimesnių veiklos galimybių, prisitaikant prie naujų aplinkybių, išauktų Helsinkio konferencijos, derinant mūsų veiklą prie vakarų demokratinių valstybių vedamo tarptautinio politinio susiklostymo", pilnai atitinka esamą tikrovę.

HELSINKIO GAIRĖS
ATEIČIAI

Helsinkio konferencijos pri-

imti nutarimai tik tuomet įgauna pilną prasmę, kai pažiūrime į pasaulinę politiką visoje jos apimtyje, o nepasitenkinant vienu politiniu ėjimu. Atmintina, kad Sovietai per visą pokarinį laikotarpį siekė ne įteisinti jau užvaldytą plotą, bet sugriauti NATO, išstumti Ameriką iš Europos, paversti Viduržemio jūrą raudonoju ežeru, įsistiprinti su pagalba vietinių komunistų pietinėje Europoje ir savo kontrolėn perimti arabų kraštų alyvos laukus. Dėl šių Kremliaus užbrėžtų tikslų buvo vedamas šaltasis karas, kuris vyko įvairiausiose kovų plotmėse pavartojant visas galimas priemones, bet vengiant atviro karo.

Kokie rezultatai? Nežiūrint Vak. Demokratijų padarytų eilės pralaimėjimų, ypač Amerikos neapgalvoto įsivėlimo į Vietnamo karą, ir susidariusių sunkumų ir krizių, Kremliaus nepasisekė pasiekti nė vieno užbrėžto tikslo. Arabų pasaulis atsisuko nuo Maskvos ir aiškiai pasuko į Vakarus. Portugalijoje, nežiūrint didelių komunistų pastangų, buvo įrodyta, kad Lenino mokslas revoliucijai vadovauti prarado savo galią. Praėjo laikai, kada komunistai galėjo pretenduoti į darbo masių vadus ir vadovauti apjungtom demokratinėms jėgoms kovai prieš despotijas.

Maskva ne tik nepasiekė bent vieno užbrėžto tikslo, bet pralaimėjo Raudonąją Kiniją, kuri tapo jos pagrindiniu priešu, kas privertė Kremlį jau Chruščiovo laikais ieškoti koegzistencijos su Vakarais. Kremlius, pagautas Kinijos grėsmės, ėmė staigiais šuoliais ginkluotis ir tuo pačiu laiku dėjo pastangas atpalaiduoti įtempimą Europoje, idant turėtų laisvas rankas Rytuose.

Vak. Demokratijos matė susidariusius galimus, ir vietoje sustiprinti spaudimą į Rytų Europą, kaip tai buvo daroma sekr. Dulles laikais, ėmė daryti "nuolaidas", arba pagal "žinovų" galvoseną ėmė pasirašinėti "gėdos" dokumentus ir "pardavinėti" pavergtas Rytų Europos tautas.

Prieš Vak. Demokratijas atsisotjo du galimūmai. Didinti spaudimą į Sovietus iki jų visiško išstūmimo iš Rytų Europos, kaip tai buvo planuojama sekr. Dulleso, bet tokia politika, kai tai įrodė prof. Franz Schumann savo neseniai išleistame veikalė "The logic of World power", sucementavo visus komunistinius kraštus į vieną monolitą ir neleido išskirti jų vidujiniams priešingu-

mams. Priešingai, pradėjus atolydžio politiką, komunistinis monolitas tapo suskaldytas į dvi priešingas stovyklas ir tuo pačiu tapo sugriauti Maskvos planai pasauliui užvaldyti.

Kremliaus pralaimėjimai pasaulinėje politikoje savo keliu išaukė eilę vidujinių pralaimėjimų. Didinant ginklavimui išlaidas, nukentėjo vartojamų prekių gamyba, žemės ūkis ir gyvenamųjų namų statyba, kas išaukė visuotinę nepasitenkinimą krašte ir sudarė galimūmus disidentų sąjūdžiams — iškilti į paviršių.

Istorija mus moko, kad kiekviena despotija, atsidūrusi krizėje, ieško sprendimo vartojamų laukuose. Neveltui Pekinas jau kelinti metai skelbia pasauliui apie Maskvos pasirušėjimą, karui. Visa Kinija giliai rausiasi po žemėmis, ginkluojasi ginklais ir ieško sau sąjungininkų Vak. Europoje ir Amerikoje.

Vak. Demokratijos matydamos Kremliaus desperatišką padėtį ir galimumą III Pas. "karo, apsisprendė už sekančią politiką: dėti visas pastangas išvengti karo, einant prie ginklavimosi lenkynių sustabdymo ir naujos pasaulinės jėgų pusiausvyros sudarymo. Tačiau atsargumo dėlei, jei karo išvengti būtų negalima, dėti diplomatinės pastangas nuvaliuoti karą į Sibiro plotybes. Panašų planą Vak. Demokratijos turėjo II Pas. karo išvakarėse ir jo pasekoje leiami mūšiai vyko Rusijos stepėse.

Tokioje šviesoje reikia suprasti Helsinkio konferencijos reikšmę ir aspektus lietuvių tautos laisvinimo kovoje. Darbar, peržvelgę pasaulinę politiką visoje apimtyje, mums bus suprantama pasakytų prez. Fordo minčių prasmė. "This Conference is part of that process — a challenge, not a conclusion. We face unresolved problems of military security in Europe..."

But defente can succeed only if everybody understands what detente actually is. First, detente is evolutionary process not a static condition... Second, success at detente, of the process of detente, depends on new behavior patterns that give the life to all our solemn declarations". (Naujienos, 1975. VIII. 20.).

(Bus daugiau)

A. VILAINIS - SIDLAUSKAS

O KAS TU?...

41

— Viskas pas mus kažkaip šiais metais ne taip. Pavasaris buvo toks ankstyvas, paskui sekė tokios didelės audros, o dabar žudantiai karšta. Žmonės kalba apie nepaprastą po čikagą vaikščiojantį dangaus Sveciją. Ar kartais nėra tekę jį sutikti, pamatyti?

Greta jos žingsniuojantis vyras ir dabar nieko neatsakė, tik truktėlojo, kaip ir pirma, savo pečiais. Ji palaukė, ir nesulaukus jo atsakymo, tęsė pati viena pokalbį.

— Pradedu kartais ir aš abejoti. Man keista, kai girdžiu, kad jis lanko klubus, smukles, o nepasirodo bažnyčiose, neaplanoko padorių Dievą mylinčių žmonių namus. Dar nebuvo nė pas mūsų kleboną prelata, jis net mane ragino netikėti, lyg tai būtų pasaka.

Juodu tuo metu priėjo prie jos namų durų slenksčio. Įsėdama rakto durimis atrakinai, galvojo jį pasikviesti atvėsti, pasilsėti ir pasikalbėti. Staiga ji išgirdo lyg atsitolinančių žingsnių garsą. Atsigręžė, bet nustebo pasijutus besėdinti ant laiptų šalia padėto jos krepšio. Žingsnių aidas dar tebebuvo girdimas, bet nieko einančio nesimatė. Pašokus išbėgo į gatvę, bet ir čia nieko nesimatė. Paėjus skersgatviu, pa-

žiūrėjo į vieną ir kitą pusę, get ir čia buvo tuščia. Nebesigirdėjo ir pačių žingsnių aidų. Nustebus pakėlė akis aukštyn. Ten matėsi tik mėlynos, žydrios padangės. Nebuvo matyt net nė mažiausio debesėlio. Grįžo prie laiptų mastydama, kas dabar čia buvo įvykę. Įėjo į gėlių darželį, ir visos gėlės buvo palenkusios savo galvas. Nėkilo mintis jai, kad jų žiedai nusviro dėl saulės karščio, bet kad jos palenkė savo galvutes Tam, kuris čia buvo atėjęs. Ir skraidančių įvairiaspalvių drugių buvo tiek daug, kaip niekad nebuvo mačiusi, lyg saulė juos būtų pabėrusi iš aukštojo dangaus. Atsiduso Patricia ir su atvira pilna džiaugsmo širdimi ėmė kalbėti:

— Jis ėjo šalia manęs ir lengvino mano našlą. Buvo prie mano namų slenksčio, ir aš jo nepažinau. Bet dangaus ir žemės Tverėjas pažvelgė į mano nuodėmingą sielą. Tebūnie per amžius Jam garbė ir teatinie jo gailestingumas mano mirties valandą...

VI

Surakiną Denny atgabeno į kalyjimą. Nebuvo įmanoma praversti nė įžanginio jo apklausinėjimo. Jis visai neatsakinėjo į jam pateiktus klausimus. Jo asmens tapatybė buvo nustatyta tik iš liudininkų parodymų. Nebuvo ir svarbu tai padaryti, nes Denny buvo suimtas nusikaltimo vietoje, ir buvo daug liudininkų, kurie tą įvykį matė. Kalyjime jis buvo patalpintas į di-

džiųjų nusikaltėlių — žmogžudžių skyrių. Tas skyrius tuo metu buvo žemutiniam pastato aukšte. Kaliniams skirtos celės buvo mažos — tik vienam ir dviem kaliniams laikyti. Tų celių tarpą skyrė platus koridorius, kuris buvo gerai apšviestas, ir jame nuolat budėjo pora sargybinių. Celių vienoje ir kitoje pusėje buvo po devynias. Už šio skyriaus taip pat buvo ir egzekucijoms skirtos patalpos su įrengta elektros kėde, kurioje jau ne vienas nusikaltėlis čia buvo nušautas.

Celė, į kurią atrakinę pančius įstūmė Denny, buvo vidurinė. Jos langas išėjo į kalyjimo kiemą, bet buvo mažutis, nuo žemės vos pasiekiamas rankomis ir išpintas storais geležiniais virbalais, kurie jau statybos metu buvo įmūryti į pastato sieną. Ji buvo tik keletos žingsnių ilgio ir apie tiek pat pločio. Vienoje ir kitoje pusėje buvo geležinės siauros lovos, kurias dienos metu pakeldavo ir prikabinavo gulsčiai prie sienos. Palubėje švietė maža elektros lemputė, kuri buvo apraizgyta vielomis, kad kalinys netekęs kada pusiausvyros, jos nesudaužytų. Šviesos joje buvo pakankamai, nes netoli jos sargybiniai turėjo pasistatę stalielį su kėdėmis jų poilsui. Palubėje švietė stipri elektros lempa, daug šviesos mesdama į celę pro storių geležinių durų virbatų tarpus. Tokios pat virbalinės durys buvo įtaisytos ir kitoje kalinių celėse. Sargybiniai pro jas visuomet galėjo matyti, ką kaliniai veikia savo celėse.

Išumtas į celę Dennis pasiliko stovėti vietoje. Šūvio garsas jį patį taip pritrėnkė, kad nustojo ir sąmonės. Nieko, rodos, nebeamatė ir nebeigirdėjo kas dėjos. Į nieką nebereagavo. Jį apsupo kažkokia tamsa. Buvo daug tamsesnė už audros metu buvusią prieblandą. Tačiau ir toje apakimonoje tamsoje jis kažką matė. Yra daiktų kurie ir tokioje tamsoje patys save apšviečia, yra matomi, nors pati tamsa nuo tos šviesos neišsisklaido. Ką Dennis dar matė savo sąmonės aptemimo metu, tai buvo tas rūbinėje ant grindų garuojantis rudo kraujo klanas. Galvoje viskas užė, sukosi, kaip kokioje kalvėje. Kartais jam dar pasigirdavo ir tas šūvio garso aidas.

Taip jis išstovėjo daugiau nei valandą laiko, nors pats apie tai nieko nenusivokė. Tik išsisemiant fizinėms jėgoms, jis atsišlėjo į tas virbalines duris. Nieko dar nenusivokdamas, jis jas apčiupinėjo pirštais, paskui paėmęs už tų geležinių virbatų patraukė visa jėga jas į save. Durys ne negirškėtelėjo, ir virbalai nelinko. Gal būt, pajutęs skausmą rankose, jis pradėjo, lyg atsisūsti, kaip iš gilaus sapno. Sąmonė grįžo tik pamazų, lėtai. Prisiminė buvusią audrą, paskui save kelionę į Lilijos namus, ryškėjo, kaip draugų beieškodamas, jai atrado "Grazulių šokėjų" klubą. Pasigirdo lyg muzika ir paskui šūvio garsas Sietyno restorane. Greitai apsidairė. Pamatė palubėje spinksinią mažutę elektros lemputę, koridoriuje sėdintįs prie sta-

lo sargybinius ir pradėjo susivokti, kas buvo įvykę. Darėsi vis ryškesni įvykio vaizdai, bet pati toli drama jam vis dar skenddo lyg migloje. Jautė vis dar kaip laikomą, spaudžiamą kažkieno stipriame glėbyje, ir jam sunku darėsi kvėpuoti, lyg kad būtų dusinančiai smaugiamas.

Negalėjo savo mintyse gerai atsimiti, kaip grįžo į namus pasiimti ginklo, bet motinos žodžiai, jį raginę eiti miegoti, atmintyje pasidarė vėl aiškūs. Tik kaip jis, atbėgęs pasivijęs juos prie rūbinės, paleido šūvį, vėl darėsi nebe aiškiai suprantama. Nebuvo aišku, kaip po šūvio jam iškrito iš rankų ar kas išmušė brauną. Nebeatsiminė, bet jį matė gulintį ant grindų; jo sąmonėje buvo likęs neryškus prisiminimas. Neaiškus buvo jo sąmonėje ir tas momentas, kada šūvio paliestas, griuvo ant grindų Džimis. Ar tai buvo tikrai Džimis, Robertas, ar kas kitas, nebūtų galėjęs pilnai tuo metu dar tvirtinti. Kiek aiškesni buvo jam jo užsimojimai keršyti, ir tai kiek padėjo ryškinti, kas galėjo būti jo šūvio auka. Negalėjo susivokti, ar tas jo paleistas šūvis buvo mirtinas ir tik jo atsiradimas kalyjime leido jam prieiti išvadoms, kad taip turėjo būti.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
NAUJIENAS

TELEF. PR 8-3225

DR. ANNA BALIJONAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
IR GERKLIES LIGOS
2885 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepi, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
360 SUMMIT STREET
ROUTE 56, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2424 WEST 71st STREET
Offices: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais 1-5 val., trečiadieniais, šeštadieniais 8-3 val.
ir šeštadieniais, tik pagal susitarimą.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

REZ.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiliepi, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPECIALISTAS
2454 WEST 51st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2654 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį, nuo 9-12 val. vak.
šeštadienį, nuo 10-12 val. vak.
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBSON 8-1195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandų skambinti telefonais: HE 4-2123.
Jei neatšiliepi, tai telefonai: GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 9-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROSPECT 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHEN YOU BANK OR WORK

Kongr. Derwinskio rezoliucijos 401 reikalai
Nežiūrint, kad per 35-rius metus Amerikos vyriausybė nepripažino Baltijos valstybių įjungimo į rusų dominuojamą Sovietų Sąjungą, kongresmanas Derwinski deda pastangas, kad nepripažinimą užtikrinti specialiu įstatymu, kad ateityje vyriausybė be kongreso sutikimo negalėtų savo nuomonę keisti.
Tuo reikalu kongr. Derwinski yra pasiūlęs specialią rezoliuciją Nr. 401 JAV kongrese. Derwinskio rezoliucija šiuo metu yra Foreign Relation komiteto žinioje.

Labai svarbu, kad minima rezoliucija galimai greičiau iš

GRADINSKAS
NAUJOSIOS
TELEVIZIJOS
BE LEMPUCIŲ
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Atid. 9-6; pirm. ir ketv. 12-8.
Sekm. ir treči. uždaryta

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausios gėlės ir vainikai ant
piu papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GELES VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GĖLINYČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRONTER 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 12:30-1:00 v. popiet. Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telefonai: HEMLOCK 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

EVERY TREE IS A FAMILY TREE
Our trees and forests provide your family with many happy hours of recreation. That's why it's important to protect them from forest fires by following Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to drown all campfires, stir the ashes, and drown them again. Crush all smokes dead out.

Please! Only you can prevent forest fires

Foreign Relation komiteto būtu perduota kongreso pilnates sesijai balsavimui, nes reikia neužmiršti, kad Amerikoje gyvenantieji komunistai (jų tarpe ir lietuviai komunistai) darys žygių, kad Foreign Relation komitetas tos rezoliucijos nepraleistų.

Derwinskis prašo lietuvių, latvių ir estų, asmeniškai laiškais raginti komiteto pirmininką ir narius, duoti rezoliucijai eigą. Jeigu kongr. Derwinski deda pastangas, kad padėtų pavergtai mūsų tautai, mes taip pat negalime stovėti nušaliai, ypač, kad tiek mažai iš mūsų pagedaujama: pasiūsti poros sakinių laišku.

Jeigu kam yra sunkumo dėl anglų kalbos, prašoma laišką parašyti, Chicago ir apylinkės lietuviai kviečiami ateiti — atvažiuoti 6831 So. Maplewood Ave., ten yra laiško pavyzdžių ir adresai kam siųsti. Dėl smulkesnių informacijų skambinti: 737-5436. K. Radvila

NEPAGAUTŲ VANDALŲ IŠDAIGOS CICEROJ

CICERO, Ill. — Matyt, vandalai nori Ciceroje išgyvendinti "parkinimo metrus". Tai matyti iš jų išdaigų Cicero biznio distrikte išilgai gyvenamųjų miestų gatvės Cermak Road, kur parkinimo metrai (stulpeliai, kuriuose surenkami nikeliai ir dešimtukai už automobilių pastatymą) pakeisti ženklais, kad automobilių pastatymas negali trukti ilgiau kaip dvi valandas.

"Mes tuos ženklus tiriamė jau per gerą mėnesį laiko ir dar dėl jų ne vienas nepasiskundė", pareiškė John Kimbarkas, Cicero kaimo klerkas. "Jei pasirodys, praktiška, mes daugiau metrų pašalinsime. Tie metrai šiomis dienomis darosi per daug išlaidingi". Metrai čia visais laikais buvo "vandalizuojami" ir mes iš jų nepadarome jokių pajamų. Visos pajamos eina už metrų pataisymą arba naujų pirkimą vietovandalių sudaužytųjų, sako Kimbarkas.

Įsilaužė į naują Estkos krautuvę

Lietuviams plačiai pažįstamas Ričardas Estka, kelis metus turėjęs savo krautuvę S. Western Avenue, prie 63-čios, įsigijo naują vietą S. Archer gatvėje, prieš Standart Federal taupymo bendrovę.
Dar nespėjęs išdėstyti visų savo vertingų monetų, jis pirmiausia įsitaisė gerus elektroninius sargus. Kai vieni pro stogo skylę leidosi į Balzeko muziejų, kiti prasilaužė pro sieną ir bandė įsiveržti į naują Estkos krautuvę.

Pas Balzeką vagiliams nebuvę didelės bėdos įeiti į vidų, tuo tarpu pas Estką jie turėjo daugiau darbo. Jie maždaug nustatė, kur Estka buvo savo vertingų sudėjęs, pralaužė sieną iš greta esančio namo, buvo besirengia įeiti į vidų ir prisisemti maišus įvairiausių monetų.

Pas Balzeką jie neturėjo jokių sunkumų išnešti ne tik monetas, bet ir didžiulį šarvuotį, tuo tarpu kai pas Estką reikėlas buvo sunkesnis. Balzeko biznį saugo sargai, o Estkos naują krautuvę nesaugojo nei sargai, nei šuo. Bet pas jį buvo keltos elektroninės lemputės, jautresnės, negu šunys.

Balzekui, kaip praneša reporteriai, buvo padaryta apie 100-000 nuostolių, tuo tarpu Estkos nuostoliai dar neapskaičiuoti. Greičiausiai, kad vagiliai nieko neišnešė. Nespėjo jie pralaužti sieną ir įkelti koją į vidų, tuo jau pradėjo skubėti policininkai. Vaziavo jie poromis, vienas kita pralenkdam.

Policija čiupo vaikėzus, be dirbančius prie mūro sienos. Vykai buvo suimti ir nuvesti į nuvada, o Estka, patikrinęs, vis

ką rado, nes vagiliai nespėjo nieko išnešti. Jie nežinojo, kad Estka yra patyręs biznierių, taip lengvai savo turto nepalieka. Jis yra ir elektronikos ekspertas. Jis žino, kokios lemputės dega, kokios nedega, kokios lemputės šneka, kokios nešneka. Jis moka su jomis susikalbėti. Jis jas gerai prižiūri, bet jam ta priežiūra apsimoka.

Dar nežinome, ar Balzekas atgavo visus prarastus daiktus, tuo tarpu vagiliai Estkai nieko neišnešė. Greičiausiai, kad jie daugiau jo senienų nelies ir krautuvę nebandys kengų įkelti. Cikagietis

KĄ ITALIJOS MOKINIAI GALVOJA

Italijoje pradžios mokyklų mokytojai davė mokiniams rašto darbą tema: "Jeigu Kristus grįžtų". Italijos laikraštis "Paese Sera" pateikia skaitytojams tos temos kaikius vaikų parašytas ištraukas. Iš jų matyti tuo klausimu tokia vaikų galvoseną, būtent: "Grįžęs Kristus lankė bažnyčias ir jose matė marmurinius altorius, aukštinus ir sidabrinus žibintus, daug gražių, brangių paveikslų ir statulų. Jėzus galvojo: mano apaštalai, pasekėjai ir aš buvome neturtingi vargšai, o čia išsidėmame iš bažnyčios, buvo nepatenkintas ir jautėsi nusiminęs..."

Pabaigoje, kaip minėtas laikraštis rašo, vaikai daro galutinę išvadą: "Kristus, baigęs bažnyčių lankymą, galvojo: šių dienų krikščionys, visiškai nėra krikščionimis". V.

Diplomato privilegijos ambasadoriaus šuniui
Diplomatiniai santykiai tarp Pelham, N. Y., miestuko majoro John S. Johnsono ir Barbados (buvusi britų kolonija — sala Vakarų Indijoje, dabar nepriklausoma valstybė su 202,588 gyventojų) ambasadoriaus Jungtinės Tautos gresia nutrikti su "grėsmingomis tarptautinėmis pasekmėmis" dėl ambas-

adoriaus vilko veislės šunies, kuris palaidas bėgiodamas per 4 metus aštuoniems žmonėms įkando ir miestelio meras pagrasino tą šunį nušauti, jei savininkas jį toliau leis laisvai trasioti. Laiške ambasadoriui Johnson parašė, "Aš nesutinku, kad diplomatinis imunitetas taikomas ir šuniui, kuris palaidas aplinkui bėgioja ir žmones kandžioja". Policijai yra duotas įsakymas, visuomenės saugumo sumetimais tą šunį nušauti.

Harbados amb. Emerson-Ramsey atsakymo notoje parašyta: "Protas neišneša pagalvojus, apie tragiškai siaubingos asmeniškos prigimties pasekmes, kokios pasektų tokios aberacijos rezultate. Čia dar nereikia pamiršti galimas iš to kilti tarptautines konsekvencijas".

Ar tikslus duonos pavadinimas?
Lietuviškos kepyklos Chicagoje kepa įvairią ruginę duoną ir jai duoda įvairius kitų tautų antspalvio pavadinimus. Pav. balta ruginė su kmynais iš valsuotų miltų pavadinama "Polish bread". Aš esu valges Lenkijoje keliose vietose ruginę duoną, bet ji būdavo juoda ir su žymia priemaiša dirsių. Medicinos atžvilgiu tai labai sveika duona.

Tokią baltą Lietuviškų kepyklų vadinamą "Polish bread" gal ir valgė tik kokie šlektos. Žinau iš senų laikų tokią duoną, tik kiek rūgštesnę ir puresnę kepė žydų kepyklos Jurbarko, Šakiuose ir kitose vietose. Ją vadindavo "Bidelka".

Dar kita rūšis duonos, kepta formose, pavadinama "Latvian bread". Buvau karo metu Latvijos pakrastyje, bet tokios duonos neteko matyti. Tokioje formose ji buvo kepama vokiečių kariuomenei Vokietijoje ir jos užimtuose kraštuose rytuose.

Tačiau tiek to. Duona ir lieka duona, o dėl tur būt, geresnio biznio jai priekieriami ir netikri vardai. J. J-tis

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITITI NAUJIENAS

A. A.
ELZEI KREGŽDAITEI - PALSIENEI
mirus,
jos vyrui Stasiui Palšiui, dukrai daktarei Astai Linch su vyru ir anūkams reiškiamė nuoširdžią užuojautą.
K. ir M. Tamulėnai

A. A.
EDMUNDAS PAULASKAS
CW2 of U. S. Army.
Gyvenęs Chicago premiesty.

Tragiškai žuvo helikopterio nelaimėje 1975 m. spalio mėn. 30 dieną 19:19 val. ryto, sulaukęs 28 metų amžiaus. Gimęs Vokietijoje.

Amerikoje išgyveno 26 metus. Paliko nuliūdę: žmona Rita, gimusi Stasiulytė, tėveliai: Pranas ir Ona Paulauskai, seserys: Irena Paulauskas, Birutė Sachn ir Sigutė Nemunaitis su šeimomis; dėdė Povilas Ruikis, dėdė ir krikštė tėvas Juozas Ruokis su šeima, uošviai: Aldona ir Juozas Stasiuliai su šeima ir daugelis kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Kūnas pašarvotas Petkus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street, Chicago, Ill.

Antradienį, kovo 4 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Pradidėjimo Panelės šventčiausios parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Edmundo Paulausko giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Žmona, tėvai, seserys ir giminės.

Platesnės informacijos kreiptis GR 6-2345 ar OL 2-1003.

A. A.
EDMUNDAS PAULASKAS
CW2 of U. S. Army.
Gyvenęs Chicago premiesty.

Tragiškai žuvo helikopterio nelaimėje 1975 m. spalio mėn. 30 dieną 19:19 val. ryto, sulaukęs 28 metų amžiaus. Gimęs Vokietijoje.

Amerikoje išgyveno 26 metus. Paliko nuliūdę: žmona Rita, gimusi Stasiulytė, tėveliai: Pranas ir Ona Paulauskai, seserys: Irena Paulauskas, Birutė Sachn ir Sigutė Nemunaitis su šeimomis; dėdė Povilas Ruikis, dėdė ir krikštė tėvas Juozas Ruokis su šeima, uošviai: Aldona ir Juozas Stasiuliai su šeima ir daugelis kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Kūnas pašarvotas Petkus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street, Chicago, Ill.

Antradienį, kovo 4 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Pradidėjimo Panelės šventčiausios parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Edmundo Paulausko giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:
Žmona, tėvai, seserys ir giminės.

Platesnės informacijos kreiptis GR 6-2345 ar OL 2-1003.

A. A.
EDMUNDAS PAULASKAS
CW2 of U. S. Army.
Gyvenęs Chicago premiesty.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI
"Teigi dabar pasilieka tikėjimas, vilnis ir melė, šis trejetas, bet didžiausia jame yra melė".
1 Kor. 13:13.

Atrodo negalima pilnai apibūdinti melė, be kurios negalima patikti Dievui. Melė galime pažinti iš jos apreiškimų. Kas turi melė, tas padaro ją gerą darbais. Melė, panašiai kaip šviesa ir gyvybė, yra nelengva išlaikyti. Melė yra viena iš paties Dievo savybių. Jei ji yra mums, tai žinokime, kad ji kontroliuos mūsų širdį, mūsų liežuvį, rankas, kojas ir net mūsų mintis. Kur nėra melės, ten pasirodo blogi darbai, o kur yra melė, ten pasirodo ir dauginasi geri darbai. Dievo žmonės turi būti stropūs ir vaisingi geruose darbuose, nes tam jie sutverti.

Kas antrą antradienį Sophie Barcus radijas skelbia švento Rašto tyrinėjimų aiškinimus.
Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirtis? Į ką klausimą atsako knyguė "Vilnis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60629.
ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REPablic 7-8600 REPablic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REPablic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

HELSINKIO SUSITARIMAS IR LIETUVA

Lietuvių visuomenėje ir spaudoje susidariusi skirtingoms nuomonėms dėl Helsinkio konferencijos akto interpretacijos, Amerikos Lietuvių Tarybos Teisės komisijos pir. dr. Vladas Šimaitis kreipėsi į prof. Bronį Kaslą, tarptautinės teisės, diplomatinės istorijos ir teisės istorijos specialistą, pateikdamas eilę klausimų. Prof. Kaslas tuos mokslus yra dėstęs Detroito universitete, vėliau — Wilkes-Barre kolegijoje, yra sudaręs dokumentinį veikalą "The U.S. S.R. — German Aggression Against Lithuania", daug rašęs tarptautinės teisės ir politikos klausimais įvairiuose mokslo žurnaluose, taigi yra kvalifikuotas duoti šio akto tikslesnę interpretaciją. Čia ir pateikia-

me jam dr. V. Šimaitis duotus klausimus su jo atsakymais:

— Kaip Jūs vertinate Helsinkio konferencijos aktą — ar jis yra teisinis ryšingumą turintis sutartis, ar tik deklaracija, neturinti tarptautinės teisės ryšingumo?

— Helsinkio aktas yra tik politinis modus vivendi ir principų deklaracija. Jis jokios teisinės galios neturi ir teisiniai šalių nesaisto.

— Ar Helsinkio konferencijos dalyviai tos konferencijos aktą norėjo nustatyti valstybių sienas, susidariusias po II-o pasaulinio karo, o taipgi ir pripažinti teisės aktu Pabaltijo valstybių, jų tarpe ir Lietuvos in-

Ši kaukė vaizduoja senąjį actekų dievą Tloloc. Dabar ji bus naudojama Halloween išdaigininkų, prašančių saldinių ir pinigų. Tvirtinama, kad toks actekų dievas buvo rastas Iškassose.

korporaciją ir Sovietų Sąjungą, ar tas aktas sudarytas visai kitais, su Sovietų smurtu įteisintu nesurištais tikslais?

— Sienos buvo nustatytos Jaltos, Potsdamo ir Lenkijos — Vokietijos bei abiejų Vokietijų sutartimis. Helsinkis su sienų nustatymu nieko bendro neturi.

— Jei minėtu aktu būtų norėta Sovietų smurtą, okupuojant Lietuvą ir ją inkorporuojant į jų Sąjungą, pripažinti teisės aktu, tai ar toks aktas galėtų būti laikomas teisiškai galiojančiu.

— Toks aktas Lietuvos atžvilgiu teisiškai būtų negaliojantis — NULL and VOID. Bet jis turėtų politinės ir moralinės reikšmės.

— Kaip Jūs vertinate Brežnevo interpretaciją Helsinkio konferencijos akto kaip Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių inkorporacijos pripažinimo teisės aktu, o taipgi ir kai kurios mūsų spaudos sutikimą su ta brežnevine minėto Helsinkio akto interpretacija?

— Man nėra iš tikrų šaltinių aišku, kad Brežnevas oficialiai tą pareiškė. O jei ir pareiškė, tai jis žino, kad tas neličia Jungtinių Amerikos valstybių, nes prezidento Fordo tuo reikalu pareiškimas, atspausdintas specialiu Press Release ir State Department biuletenyje, yra labai aiškus ir tas Brežnevui turėjo būti žinoma. Maskva aiškiai žino, kad Helsinkio aktu JAV Baltijos kraštų inkorporavimo nepripažino.

— Kaip Jūs politinės etikos ir mūsų tautos bei valstybės interesus požiūriu vertinate kai kurioje mūsų spaudoje pasirodžiusius grūmėjimus JAV prezidentui Fordui, Vatikano arkivyskupiui Cassaroli, net popiežiui Pauliui VI, kad jie už Judo sidabrinius išdavė ar "pardavė" Lietuvos valstybę, ir kokios, Jūsų nuomone, gali būti to pasekmės?

— Jei tie, kaip Jūs vadinate, "grūmėjimai" yra daromi žmonių kaip JAV piliečių, tai, žinoma, laisvame krašte jie turi teisę tai daryti. Bet jei tie "grūmėjimai" daromi lietuvių tautos veiksmų ar jų oficialių asmenų, tada tą reikia apgailestauti kaip didelį netaktą, ypač aki-vaizdoje mums ypatingai palankaus ir istoriškai svarbaus liepos 25 d. pareiškimo, padaryto JAV prezidento specialiai Lietuvos ir kitų Baltijos tautų reikalu. Tokio pareiškimo sava iniciatyva joks JAV prezidentas nėra niekad padaręs. Todėl šį pareiškimą reikia laikyti dideliu mūsų politiniu ir teisiniu kapitalu (asset), kurio mums ateityje labai reikės. Tą pareiškimą nuvertinti ir jį paneigti reikėtų labai susilpninti mūsų

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

AUTO BODY REPAIRMAN
EXPERIENCED ONLY
Minimum 5 yrs. With tools.
Top wages for right man.
North Side shop.
677-5760

AUTO MECHANICS PARTS COUNTER MAN
For interview see Pat Flynn.
Immediate permanent employment.

DEEL FORD INC.
Corner of 147th and Western Ave.
597-4000

PERSONAL Asmenų ieško

REIKALINGA PATIKIMA MOTERIS prižiūrėti sergančią porą, tvarkyti jų butą ir gaminti jiems maistą 6 dienas savaitėje. Tel. WA 5-4867.

bais, turįs savo didžiulę meno studiją Chicago miesto centre, Lietuvių Operos pakviestas, su-liko sukurti scenovaizdžius, dekoracijas ateinančių metų pavasarį statomoms trims lietuviškomis operoms.

— Mikas Baškauskas, Yale universiteto krepšinio komandos kapitonas ir daugiausiai taškų surinkęs žaidėjas, pakviestas Columbijos universiteto New Yorke krepšinio rinktinės trenerio vyr. asistentu. Jis nėra nutraukęs ryšių su lietuvių sporto aktyvu ir yra pažadėjęs sekantią vasarą instruktuoti Toronto Vyčio krepšinininkus. M. Baškauskas yra 24 m. amžiaus.

— Adomas Didžbalis, visuomenininkas ir spaudos bendradarbis, sunkiai susirgęs, paguldytas šv. Kryžiaus ligoninėje. Linkime greitai pasveikti.

— Ona Liuternozaitė, Pompano Beach, Fla., išrinkta LB apylinkės valdybos pirmininke, Genė Petrauskienė ir Birutė Sildzikauskienė — vicepirm., Valerijonas Balčiūnas — sekr., Oskaras Čižauskas — išd.

— Ši trečiadienį National maisto krautuvės parduos maisto produktus pensininkams 5% pigiau. Reikia turėti amžių įrodančių dokumentų. Esant sekmingai prekybai, ši nuolaida bus pastovi.

— Sol. Vaclovo Verikačio koncertas ruošiamas gruodžio 16 d. Dayton, Ohio, Lietuvių salėje. Po koncerto bus pietūs ir šokiai. Ruošia Kultūrinių reikalų komitetas.

— Naujienų vadovybė ir F. Vaitkaus minėjimui rengti komitetas maloniai kviečia visus į suktuvinių banketą lapkričio 16 d. Polonia Grove salėje, 46-ta ir Archer Ave. Tinkamam priėmimui ir aptarnavimui svečiai ir viešnios prašomi galimai anksčiau rezervuoti vietas grupėmis arba pavieniai.

— Patricia Vaitkutė ir Delores Dybaitė buvo Curie aukšt. mokyklos rudens iškilmų komitete.

— Amerikos Legiono Dariaus - Girėno Posto Moterų vienetas ruošia įvairios aprangos ir daiktų išpardavimą sekanti ketvirtadienį, posto patalpose.

♦ Visuomenės žiniai. Man teko patirti, kad šiomis dienomis Almus Šalčius The American Lithuanian Foundation Inc. vardu yra išsiuntinėjęs eilei asmenų informacinį laišką apie galimybes investuoti pinigus į Juno Beach vietovę, kuriamam "Lietuviškam kaimui" numatytas žemės sklypas. Norėdamas išvengti bet kokių galimų nesuipratimų, pranešu visiems, kad dėl savo turimos nuosavybės Juno Beach nei p. Almus Šalčius, nei kam kitam jokių įgaliojimų nesu davęs. Nei su p. Šalčium, nei su jo atstovaujama bendrove jokių ryšių neturiu. Vytautas Tomkus, Juno Beach, Florida (Pr.).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIŠ

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIJATAS — VERTIMAI.

[VISU ROŠIU DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA. 50 pėdų sklypas, Brighton Parke. Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5. MORINIS - MEDINIS. \$1,100 i mėn. Prašo \$50,000, Marquette Parke.

10 BUTŲ MORINIS. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

MUMS GERAI KARTU

1½ AUKSTO. blizga, švarus 20 metų mūras, 7 kamb., 4 miegam., valgomas, 2 vonios, azuolo medis. Įrengtas beismantas, 2 auto garažas. Graži gatvė. Marquette Parke. \$26,000.

2 BUTŲ MEDINIS, 2 auto garažas. Reikia specialisto ranku pataisymui, Marquette Parke. \$13,000.

MODERNUS 4 BUTŲ mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri šildymai. Cent. air cond. Arti Maria High. — \$45,500.

1½ AUKSTO NAMAS ir 2 auto garažas. Arti bažnyčios ir parko. — \$18,000.

1½ AUKSTO 2 BUTŲ 19 m. mūras ir 2 auto garažas. Kambarys sausam beismonte su patosumais. Pušų medžio porčius. \$32,000.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Įrengtas beismantas. Per mėnesį gaunate butą. Arti parko. \$35,700.

8 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūsu. \$71,700.

Valdis Real Estate

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUD'S REAL ESTATE

PIRKŠIT — PARDUOSIT — NUOMOSIT

IVAIROS DRAUDIMAI

Maloniai jums patarnaus

BALYS BUDRAITIS

4369 ARCHER AVE. CHICAGOJE
Tel. 254-5551

LEMONTA APYLINKĖJE
135-TH IR ARCHER AVE.
Tel. 257-5861

M. A. ŠIMKUS

Real Estate. Notary Public.

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių išskaitimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau menus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654

State Farm, Fire and Life Insurance

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$64 puseiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreipkitės:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Talsymas

2646 WEST 69th STREET

Telef.: REpublic 7-1941

NAUJENAS

— TURTIS KILNIAI

Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir prapuo savo būklai per

NAUJENAS

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$10. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvaizdas lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamanisčių ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENE — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, SALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujai kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

**JUBILIEJINIŲ METŲ
NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS**

NAUJENOMS šiemet suėio 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajas.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtu lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igalio-tiniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visu lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tvliają lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas praneimuoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiimančiuosiu Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išsivijios, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusei metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusei metų — \$14.00, vienam mėn. — \$2.50. Užsienio-ose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai. Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu ..... dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus progą paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus progą prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

SKAITYKITE NAUJENAS

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, NOVEMBER 3, 1975